

فرهنگ روضی

چهارشنبه
۳۷ تیر ۱۳۹۷
۴ ذی القعدة ۱۴۳۹
صفحه/ شماره ۳۸۹۸

حکمت روز
پیامبر اکرم (ص)

هر کس رزق و روزی دارد که حتما به او خواهد رسید، پس هر کس به آن راضی شود، برایش پُر برکت خواهد شد و او را بس خواهد بود و هر کس به آن راضی نباشد، نه برکت خواهد یافت و نه او را بس خواهد بود. روزی در پی انسان است، آن گونه که اجلس در پی اوست.

اعلام الدین، ص ۳۴۲

مناجات
خواجہ عبدا... انصاری

الهی!

کار آن دارد که با تو کاری دارد، یار آن دارد که چون تو یاری دارد

او که در هر دو جهان تورا دارد هرگز کی تورا بگذارد

الهی!

در سر گریستنی دارم دراز، ندانم از حسرت گریم یا از ناز

گریستن از حسرت بهر یتیم و گریستن شمع بهر ناز

از ناز گریستن چون بود این قصه ای است دراز.

با شاعران

مشهد
Mashhad

شهر و استان در شبکه‌های اجتماعی

تصویری از طبیعت زیبای روستای نسر تربت حیدر به

رضا توکلی، بازیگر با انتشار این عکس در صفحه شخصی خود نوشت: خلیانان عزیز خدانگهدار. من مردم پشتتون هستم.

کالا	قیمت(تومان)	واحد	کالا	قیمت(تومان)	واحد
گوجه فرنگی	۲۰۰۰	کیلو گرم	برنج پاکستانی درجه یک	۸۱۰۰	کیلو گرم
سیب زمینی	۱۵۰۰	کیلو گرم	روغن مایع	۵۷۵۰	بطری ۸۱۰ گرمی
پیاز زرد	۱۵۰۰	کیلو گرم	مرغ گرم	۷۲۵۰	کیلو گرم
عدس کانادایی	۵۵۰۰	کیلو گرم	گوشت گوسفندی (لاشه)	۴۲۰۰۰	کیلو گرم
لوبیا قرمز	۷۶۰۰	کیلو گرم	گوشت گوسفندی (ران بی چربی)	۵۲۰۰۰	کیلو گرم
روغن نباتی جامد	۲۷۶۰۰	حلب ۵ کیلویی			

روز نامه خراسان روضی:

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری خراسان
مدیر مسئول: محمد سعید احدیان
سر دبیر: سید علی علوی

دفتر مرکزی: مشهد، بلوار شهیدصادقی
صندوق پستی: ۵۱۱-۹۱۳۵
تلفن: ۵۱۱-۳۷۶۳۴۰۰

نمابر دبیر خانه: ۵۱۳۷۶۳۴۳۹۵
پدیرش آگهی و اشتراک: ۵۱۳۷۰۱۰
پيامك: ۳۰۰۰۹۹۹

چاپ مشهد: شهر چاپ خراسان
روابط عمومی: ۰۹۱۱۱-۵۱۳۷۰۰
نمابر تحریریه: ۵۱۳۷۶۳۵۰۱

یادداشت
محمد قلی یوسفی
عضو هیئت علمی اقتصاد دانشگاه علامه طباطبائی

اصلاح نظام بانکی، ضرورتی در راستای برون رفت از چالش های اقتصادی

بانک محوری نظام تأمین مالی در ایران باعث شده تا این بخش نقشی موثر و اساسی بر کلیت اقتصاد کشور و حتی معاش اقتصادی مردم کشور مان داشته باشد. کشور ما از جمله کشورهایی است که دارای بالاترین تعداد موسسات مالی و بانکی در جهان است. در سال‌های گذشته بخشی از جرایم اقتصادی در بستر نابه سامانی سیستم پولی و بانکی کشور رخ داد که تبعات آن را همه ما می‌دانیم.

به باور کارشناسان امر، به دلایل مختلفی بستر فساد مالی، جرایم و تخلفات در این حوزه فراهم است. همین مسائل ضرورت اصلاح نظام بانکی کشور را دوجندان می‌کند.

در واقع بانک‌ها از یک طرف برای تجهیز منابع مالی با مشکلات فراوانی مواجه هستند و از طرف دیگر نحوه تخصیص منابع مالی میان بخش های اقتصادی توسط نظام بانکی بهینه نیست. در حقیقت با توجه به معضلات موجود در سیستم بانکی کشور اعم از فساد، فقدان شفافیت، ضعف نظارت بانک مرکزی، بنگاه داری بانک هاو... تعجب ندارد که تسهیلات و منابع این سیستم به سمت بخش های غیر مولد سوق می‌یابد و بخش خصوصی و تولیدی کشور از این منابع بی بهره می‌ماند.

علاوه بر این از دیگر نشانه های عملکرد ضعیف نظام بانکی می‌توان به بحران بدهی های معوق نظام بانکی اشاره کرد. همچنین نرخ تورم بالا و بی ثباتی، ضعف در تجهیز و تخصیص منابع مالی و بحران بدهی های معوق، در مجموع بیانگر عملکرد ضعیف نظام بانکی کشور است.

حال از آن جایی که فساد اقتصادی و بانکی به یکی از مشکلات مهم کشور تبدیل شده است عده ای بر این عقیده اند که اصولا راه حل اساسی برای حل مسائل موجود در این بخش وجود ندارد، عده ای نیز تاکید دارند که مجازات و تنبیه اعمال ن فساد تنها راه حل مشکلات مقابله با فساد اقتصادی است. اما نباید از این مهم غافل شد که برای حل معضل فساد اقتصادی باید بانک ها را ملزم به پاسخ گویی و ارائه اطلاعات در باره عملکرد خود کنیم. شفاف سازی این سیستم و عملکرد آن، اولین گام در راستای پیشگیری از چالش های آینده است.

در واقع قوانین و مقررات نظام پولی و بانکی باید به صراحت، حیطه فعالیت های اقتصادی بانک ها را بیان کند و احتمال بروز فساد را با چار چوب های از پیش تعیین شده، به حداقل برساند. قوانین و مقررات جامع و مانع، ضمن شفافیت عملکرد بخش های دولتی و خصوصی صنعت بانکداری، از فعالیت های اقتصادی سالم حمایت می‌کند. نازمانی که بانک ها و موسسات مالی و اعتباری با بر خورداری از حمایت های دولت، به عنوان یک بنگاه اقتصادی واقعی و موسسات مالی و اعتباری با بر خورداری از حمایت های دولت، به عنوان یک بنگاه اقتصادی واقعی عمل نکنند، شاهد ارتکاب جرایم بانکی در سطح گسترده تر خواهیم بود، بنابراین مهم ترین راه حل اساسی کاهش جرایم بانکی، اصلاح ساختار بانک ها است. چنان چه اصلاح نظام بانکی کشور بتواند فساد سیستم مالی را از بین ببرد و منجر به بازار پول بدون رانت شود، در این صورت این اقدام می‌تواند به رفع تنگنای مالی و ورکود کمک کند. در واقع حذف رانت از سیستم بانکی می‌تواند سبب ارائه تسهیلات به بخش های مولد شود که این امر با افزایش کارایی در اقتصاد و رشد تولید ناخالص داخلی به رفع تنگنای مالی و کاهش رکود کمک می‌کند.

نیاید فراموش کنیم، سلامت و ثبات اقتصاد کشور در گرو سلامت و ثبات مالی بانک هاست. برای تحقق این مهم، ضروری است که نظارت قوی تری بر عملکرد و فعالیت های بانکی در سطح خرد و کلان اعمال شود. بررسی های کارشناسانه نشان می‌دهد که معضل جریان نقد، حجم بالای دارایی های منجمد، کمیتش پایین بر اساس بانک ها، روند نامطلوب در پوشش ریسک، حجم بالای مطالبات معوق و بدی های انباشته دولتی مهم ترین معضلات و عوامل بالا رفتن تب نظام بانکی و در نتیجه آن ایجاد تنگنای اعتباری در سایر بخش های اقتصادی بوده است.

بنابر این پاشنه آشیل سیاست ها و تصمیمات اقتصادی دولت هم اینک، ضعف ها و نقصان های جدی در سیستم پولی و بانکی است که مشکلات عدیده ای را به اقتصاد تحمیل کرده است. در حالی که بانک ها باید در خدمت اقتصاد کشور باشند و حمایت از تولید را در سیاست های اعتباری خود مدنظر قرار دهند.

در جمع بندی این بحث باید بگوییم، عملکرد ضعیف نظام بانکی کشور در راستای ایفای وظایف خود، یک دغدغه جدی و در عین حال قدیمی است که پیش از این به دفعات مطرح و بر اصلاح آن تاکید شده است. در اصلاح ساختار نظام بانکی، پیامدها و هزینه های بسیاری را بر اقتصاد تحمیل خواهد کرد.

به روایت تاریخ
غلامرضا آذری خاکستر

ماجرای ایجاد اولین قراولخانه‌ها در مشهد

عکس ثبتی است

نظم قراولخانه توسط میرزا کریم خان سرتیپ در سال ۱۲۹۳ ق. نوشته شود. در این آیین نامه تاکید شده بود که باید در هر قراولخانه یک نفر صاحب منصب شمشیربند، یک نفر نویسنده و دونفر طبال ونسی‌نز حضور داشته باشندو شیپورچی نیز در قراولخانه ها گذاشته شود تا صدای شیپور آن قراولخانه به شیپورچی دیگر برسد. در هر شبانه روز نیک‌بیک صاحب منصب را سر جوخه به بالا، سرکشیک و هشت نفر سرباز مشغول قراولی باشند.[۶]

- کوچه قراولخانه**

در دوران ناامنی و هرج و مرج، خراسان بزرگ به واسطه وسعت جغرافیایی و دوری از مرکز، همواره مورد تجاوز اشرار و سارقان بوده است. در سال ۱۲۹۵/۱۲۵۷ش. تعداد ۳۵ قراولخانه در مشهد وجود داشته است که دو قراولخانه در ارگ مشهد قرار داشته‌اند.[۷] قراولباشی از جمله مشاغل دولتی محسوب می‌شده به طوری که علی رضا بیک قراولباشی، در محله سراب جزو کارکنان یا وظیفه‌بگیران دولت بوده‌است [۸]و اسمش در اسناد تاریخی ذکر شده است.

- منابع
 - نظم و نظمیه در دوره قاجاریه. مرتضی سیفی قمی تفرشی. تهران: یساولی فرهنگ سرا، ۱۲۶۲، ص ۴۰
 - پلیس عهد ناصری. احسان اشراقی. مجله گنجینه. زمستان ۱۳۶۸، ص ۲
 - نامه‌های تاریخی. ابراهیم صفایی. تهران: بی‌نا. ۱۳۴۸، ص ۷۲.
 - فرهنگ اصطلاحات دوره قاجار قشون و نظمیه. یحیی مدرسی و دیگران. تهران: دفتر پژوهش های فرهنگی. ۱۳۸۰، ص ۴۵۱
 - همان، ص ۳۶-۳۷
 - روزنامه نظامی علمیه و ادبیّه، ش ۴۰، ذیحجه ۱۲۹۳.
 - نفوس ارض اقدس، یا، مردم مشهد قدیم. زین‌العابدین میرزای قاجار. تصحیح و توضیح از مهدی سیدی. مشهد: سالک، ۱۳۸۲، ص ۲۰
 - همان، ص ۲۳
 - شرح سفری به ایالت خراسان و شمال غربی افغانستان. کلنل سی. ام. مک گرگور. ترجمه مجید مهدی زاده، ص ۱۰۱، ۲۵۳
 - صنایی، ابراهیم، *میر‌های ناز‌آرام*، ص ۶۶.
 - ایران وقصیه ایران. جرج. ن. کرزن. ترجمه غلامعلی وحید مازندرانی. ج ۱. تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۷۳، ص ۲۱۸
 - فهرست موقوفات. عبدالحمد مولوی. ج ۳، ص ۲۲۳
 - مشهد در آغاز قرن چهارده خورشیدی مشهور به گزارش مکتب شاپور، محمد تقی مدرس رضوی. مشهد: آهنگ قلم. ۱۳۸۶، ص ۵۲
 - شناسایی ووجه تسمیه معابر، محلات و اماکن عمومی بافت قدیم شهر مشهد. محمد رحیمر هنما. مشهد. سخن گستر. ۱۳۹۰، ص ۹۹
 - همان، ص ۱۱۳

دیالوگ

آتیلا پسیانی: محض افزایش اطلاعات عمومیت باید بگم که خجالت نا نقطه داره ولی من کلمه های بی نقطه رو بیشتر دوست دارم مثل «سوسه» مثل «طمع»...

سربال «یه تیکه ز مین»- **کارگردان**: **مهدی کرم‌پور**

حکایت

یکی از بزرگان گفت: پارسایی را چه گویی در حق فلان عابد که دیگران در حق وی به طعنه سخن ها گفته‌اند؟ گفت بر ظاهرش عیب نمی‌بینم و در باطنش غیب نمی‌دانم.
هر که را جامه پارسا بینی / پارسا دان و نیک مرد انگار
دور ندانی که در نهانش چیست / محتسب را درون خانه چکار

برگرفته از گلستان سعدی

بریده کتاب

هر گز نه از دزدان بترسیم، نه از آدمکشان. این‌ها خطرات بیرونی‌اند، خطرات کوچک‌اند. از خودمان بترسیم. دزدان واقعی، پیشداوری‌های ما هستند؛ آدمکشان واقعی نادرستی‌های ما هستند. مه‌الک بزرگ در درون مايند. چه اهميت دارد آن چه سرهای مار، یا کيسه پول‌مان را تهديد می‌کند! نينديشيم جز در آن چه که روحمان را تهديد می‌کند.

بینوایان – نویسنده: **ویکتور هوگو**

کاریکلماتور

«آینتی ماهی‌کی عمر طول می‌کشد.
•برای این که قطار را دست دهم ساعت را یک ربع عقب کشیدم.
•به‌العاس فکر کردم شبشه عمرم ترک برداشت.
•برای این که ماهی را در غم شریک کنم داخل تنگش اشک می‌ریزم.
•دردانی که در نهانش چیست / محتسب را درون خانه چکار

برگرفته از آثار پرویز شاپور

نظمیه‌ها را با آن قواره نوین و ساختار جدیدش، اولین بار میرزا تقی خان امیر کبیر بنا نهاد. نیت هم سامان بخشیدن به امنیتی بود که حتی در شهرها هم وجود نداشت و صدای مردمان آن روزگار را درآورده بود. البته تلاش او را بعدها میرزا حسین خان سپهسالار به ثمر رساند و ساختار این مراکز را شکل داد.

بعدها ناصرالدین شاه در رنگ‌گردی‌هایش پای یک نظامی اتریشی به نام «کنت منت‌فرت اتریشی» را برای ایجاد اداره پلیس در ایران به میان کشید. خلاصه تلاش‌هایی در آن دوران صورت گرفت تا امنیت، که گمشده بزرگ آن روزگار بود، برای شهرها و مردمانش تأمین شود. در این روایت برای شما از ماجرای ایجاد قراولخانه‌ها و نظمیه مشهد خواهیم گفت.

- ایجاد ۳۰ قراولخانه در مشهد**

جالب است بدانید، قبل از تأسیس نظمیه، امور پلیسی درون شهرها را قراول‌ها انجام می‌دادند. امیرکبیرمانی که به صدارت رسید برای ایجاد نظم و تأمین امنیت جانی و مالی دستور داد تا ۴۰ قراولخانه در نقاط مختلف دارالخلافه تهران دایر شود. همچنین در ادامه، ۳۰ قراولخانه در مشهد و ۲۵ تاد در شیراز و در سایر شهرها به تناسب آن ایجاد گردید. قراولخانه‌ها نیروی پشتیبانی شهر بودند و زیر نظر کلانتر خدمت می‌نمودند. [۱] قراول‌ها به دسته‌های ده‌تایی تقسیم می‌شدند. در اسناد تاریخی، اتاق‌های محل اقامت و پاسداری آنان بد، تفنگخانه بد و لباس و حقوق شان بد توصیف شده است. [۲]
از سویی، محتویات نامه‌ای که سال‌ها بعد، کنت منت‌فرت اتریشی وزیر نظمیه و بنیان‌گذار پلیس ایران نوشت، نشان می‌دهد که وی در سال ۱۲۹۷ ق. گذاشتن سرباز در قراولخانه‌ها را به ناصرالدین شاه توصیه کرده است. [۳]

- ماجرای داروغه‌ها و اسم شپ**

قراولخانه در فرهنگ فارسی معین، به اتاقی اطلاق می‌شود که قراولان یک واحد نظامی در آن مستقرند. بر این اساس انتظامات داخلی در عهده قراولخانه‌ها بود. همچنین به سربازی که در محلی معین به نگهبانی مشغول باشد قراول گفته می‌شد. [۴]

قراولان سربازانی بودند که زیر نظر کلانتر خدمت می‌کردند. کلانتر یک مقام کشوری شمرده می‌شد. به افرادی که زیر نظر کلانتر شهر و کدخدایان محله‌ها خدمت می‌کردند «عسس»، «شخنه» و «داروغه» می‌گفتند.

به مقام کلانتر، «شحتگی» و به اصطلاح آن روز به کلانتر یا پاسکاپلیس، «داروغه‌خانه» اطلاق می‌شد. عسس‌ها در بازار و پشت‌بام آن کشیک چی بودند و برای این که خواب‌شان نبرد، سرو صداهار می‌انداختند. حدود چهار ساعت از شب گذشته، وی پشت‌بام داروغه‌خانه، طبل خبردار می‌زدند و پس از آن شیپور می‌نواختند. با این اختراها دیگر کسی اجازه نداشت از خانه بیرون رود، مگر این که از داروغه‌خانه اجازه داشته‌و نام شپ را دانست. اگر در عبور بی‌موقع، عابر نام شپ را درست می‌گفت عبور می‌کرد، در غیر این صورت او را به داروغه‌خانه جلب می‌کردند و پس از شناسایی چنان که آدم‌با اهمیتی بود با اخذ انعام، او را به منزل و مقصدش می‌رسانیدند. [۵]

- آیین نامه‌ای برای قراول‌ها**

اهمیت قراولخانه‌ها موجب شده بود تا آیین نامه